Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы N 1389 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі қаулы етеді:

1. Қоса беріліп отырған Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) бекітілсін.

2. Орталық және жергілікті атқарушы органдар Бағдарламада көзделген іс-шаралардың уақтылы орындалуын қамтамасыз етсін және жыл сайын, жарты жылдың және жылдың қорытындылары бойынша есепті кезеңнен кейінгі айдың 10-күнінен кешіктірмей Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігіне олардың іске асырылу барысы туралы есепті ұсынсын.

3. Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігі жыл сайын, жарты жылдың және жылдың қорытындылары бойынша есепті кезеңнен кейінгі айдың 20-күнінен кешіктірмей Қазақстан Республикасының Үкіметіне Бағдарламаның іске асырылу барысы туралы жиынтық есепті ұсынсын.

4. Орталық атқарушы органдар әзірленіп жатқан салалық бағдарламаларда шағын қалаларды дамыту жөніндегі нақты шаралар мен тетіктерді көздесін.

5. Жергілікті атқарушы органдарға әзірленіп жатқан өңірлік бағдарламаларда шағын қалаларды дамыту жөніндегі нақты шаралар мен тетіктерді көздеу ұсынылсын.

6. Осы қаулының орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары А.С.Павловқа жүктелсін.

7. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы N 1389 қаулысымен бекітілген

Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасы Астана, 2003 ж.

1. Бағдарламаның паспорты

Атауы	Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасы
Әзірлеу үшін негіздемесі	"Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003-2006 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 5 қыркүйектегі N 903 қаулысы
Бағдарламаның мақсаты	Шағын қалалардың әлеуметтік-экономикалық дамуы үшін жағдайлар жасау
Бағдарламаның міндеттері	Шағын қалалардың функционалдық тұрпатына сәйкес олардың дамуының негізгі бағыттарын, сондай-ақ экономиканың нақты секторын, өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға, халықтың жұмыспен қамтылуын арттыруға бағытталған шараларды айқындау
Іске асыру мерзімдері	2004-2006 жылдар
Қаржыландыру көздері	Республикалық және жергілікті бюджеттердің, "Қазақстанның Даму Банкі" АҚ, "Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" ЖАҚ, "Инвесторлық компания: Қазақстанның инвестициялық қоры" АҚ, "Ұлттық инновациялық қор", жеке инвестициялар қаражаты
Күтілетін нәтижелер	Бағдарламаны іске асыру одан әрі экономикалық, әлеуметтік және мәдени даму үшін шағын қалаларға жағдайлар жасауға ықпал ететін болады. Шағын қалалардың тұрмыс-тіршілігінің экономикалық негізі нығаяды, еңбек рыногындағы қауырттылық, көші-қон бәсеңдейді, жұмыспен қамту артады және халықтың табысы көбейеді.

2. Кіріспе

Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасы " Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003-2006 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003

жылғы 5 қыркүйектегі N 903 қаулысына сәйкес әзірленді.

Бағдарламаны әзірлеу кезінде мыналар бастапқы база болып табылды:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 7 желтоқсандағы N 1598 қаулысымен мақұлданған Қазақстан Республикасы аймақтық саясатының 2002-2006 жылдарға арналған тұжырымдамасы;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 24 желтоқсандағы отырысында мақұлданған Шағын қалаларды дамыту тұжырымдамасы;

Қазақстан Республикасының 2010 жылға дейінгі Стратегиялық даму жоспарында көрініс тапқан республиканы, оның салалары мен өңірлерін дамытудың стратегиялық бағыттары;

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 10 ақпандағы N 147 қаулысымен мақұлданған Мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктерді ажырату және бюджетаралық қатынастарды жетілдіру тұжырымдамасы.

Бағдарламаны әзірлеуге экономикалық реформалар жылдары көптеген шағын қалалардың дамуында келеңсіз өзгерістер орын алғаны себеп болды. Нарықтық экономика жағдайында шағын қалаларды дамытуға көзқарасты өзгерту, оларды ішкі ресурстар есебінен дербес дамуға біртіндеп көшіру қажеттілігі туындады.

Бағдарлама негізгі экономикалық және әлеуметтік факторларды жақсартуды көздейтін кешенді сипатта.

Бағдарлама шағын қалаларды олардың функционалдық тұрпатына сәйкес дамытудың негізгі бағыттарын, олардың нарықтық негізде өздерін өздері дамытуға көшуіне ықпал ететін әкімшілік-құқықтық және экономикалық сипаттағы шараларды айқындайды.

3. Шағын қалалардың қазіргі әлеуметтік-экономикалық жағдайын талдау

3.1. Шағын қалалардың жалпы сипаттамасы

Қазақстанда 60 шағын қала бар, оларға халқының саны 50 мың адамнан аспайтын қалалар жатады. Олардың ішінде 41 шағын қала тиісті ауылдық аудандардың әкімшілік орталығы болып табылады, бұл шағын қалалар санының 68%-ын және ауылдық аудандар санының 25%-ын құрайды. 19 шағын қала ауылдық аудандардың орталықтары болып табылмайды, олар: Степногорск, Темір, Ембі, Жем, Қапшағай, Текелі, Шар, Серебрянск, Курчатов, Шу, Шахтинск, Сарань, Приозерск, Қаражал, Лисаковск, Арқалық, Ақсу, Қазалы, Жаңаөзен. Олардың бір бөлігі облыстық маңызы бар қалалар болып табылады, бір бөлігі аудандардың қосылуы нәтижесінде аудан орталықтары мәртебесінен айырылды.

Шағын қалалар ел аумағы бойынша біркелкі бөлінбеген (1-кесте).

1-кесте

Қазақстан Республикасының облыстары бойынша шағын қалалардың тізбесі

Облыс	Шағын қалалар саны	Шағын қалалардың атауы
Ақмола	9	Аққөл, Атбасар, Державинск, Есіл, Ерейментау, Макинск, Степногорск, Степняк, Шортанды
Ақтөбе	7	Алға, Жем, Қандыағаш, Темір, Хромтау, Шалқар, Ембі
Алматы	9	Есік, Жаркент, Қаскелең, Қапшағай, Сарқанд, Талғар, Текелі, Үшарал, Үштөбе
Атырау	1	Құлсары
Шығыс Қазақстан	7	Аякөз, Зайсан, Зыряновск, Курчатов, Серебрянск, Шар, Шемонаиха
Жамбыл	3	Жаңатас, Қаратау, Шу
Батыс Қазақстан	1	Ақсай
Қарағанды	6	Абай, Қаражал, Қарқаралы, Приозерск, Сарань, Шахтинск
Қостанай	3	Арқалық, Жітіқара, Лисаковск
Қызылорда	2	Арал, Қазалы
Маңғыстау	2	Жаңаөзен, Форт-Шевченко
Павлодар	1	Ақсу
Солтүстік Қазақстан	4	Булаево, Мамлютка, Сергеевка, Тайынша
Оңтүстік Қазақстан	5	Арыс, Жетісай, Леңгір, Сарыағаш, Шардара

Олар ресурстық әлеуеті, демографиялық ахуалы, әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштері бойынша бір-бірінен елеулі түрде өзгешеленеді.

Қалалардың экономикалық базасына, олардың салалық құрылымына, негізгі кәсіпорындары туралы деректерге жасалған талдау қалалардың мынадай 5 функционалдық тұрпатын бөліп алуға мүмкіндік берді:

1. Қалалар - өнеркәсіп орталықтары

1) Өндіру өнеркәсібі басым дамыған қалалар - 14 қала:

көмір өндіру - Абай, Шахтинск;

мұнай және газ өндіру - Жаңаөзен, Құлсары, Ақсай;

металл кендерін өндіру - Зыряновск, Қаражал, Лисаковск, Арқалық, Текелі,

Хромтау;

шикізат ресурстарының басқа түрлерін өндіру - Жаңатас, Қаратау, Жітіқара.

2) Өңдеуші өнеркәсіп басым дамыған қалалар - 9 қала:

химия өнеркәсібі - Сарань, Алға, Степногорск;

металлургия өнеркәсібі - Ақсу;

машина жасау, құрылыс, тоқыма және тамақ өнеркәсібі - Макинск, Ерейментау, Қапшағай, Леңгір, Арал.

3) Ауылшаруашылық өнімін ұқсататын салалар басым дамыған қалалар - 19 қала: Аққөл, Арқалық, Атбасар, Есіл, Степняк, Сарқанд, Жаркент, Қаскелең, Үштөбе, Есік, Үшарал, Талғар, Шемонаиха, Зайсан, Булаево, Мамлютка, Сергеевка, Тайынша, Жетісай.

4) Электр энергиясын өндіру жөніндегі салалар басым дамыған қалалар - Шардара, Серебрянск.

2. Өнеркәсіп-көлік орталықтары - 8 қала: Қандыағаш, Ембі, Шалқар, Аякөз, Шар, Шу, Арыс, Қазалы.

3. Ғылыми-тәжірибе орталықтары - Курчатов, Приозерск, Степногорск.

4. Сауықтыру орталықтары функцияларын орындайтын қалалар - Сарыағаш, Шортанды, Қарқаралы.

5. Бұрынғы өнеркәсіптік және өнеркәсіптік емес функцияларынан біртіндеп айырылып бара жатқан қалалар - 4 қала: Жем, Темір, Державинск, Форт-Шевченко.

Көптеген шағын қалаларды дамыту экономиканың белгілі бір саласымен тікелей байланысты болды, сондықтан нақты бір қаладағы ахуал да осы салалардағы жай-күй мен үрдістерге байланысты болды.

Шағын қалалардың әлеуметтік-экономикалық дамуының серпінін, халықтың тұрмыс деңгейі мен сапасын сипаттайтын статистикалық көрсеткіштерге жасалған салыстырмалы талдау бүгінгі күнге салыстырмалы түрде жағдайы тәуір шағын қалалар тобын бөліп алуға мүмкіндік берді, оларға Қандыағаш, Хромтау (Ақтөбе облысы), Құлсары (Атырау облысы), Текелі (Алматы облысы), Зыряновск (Шығыс Қазақстан облысы), Ақсай (Батыс Қазақстан облысы), Лисаковск (Қостанай облысы), Жаңаөзен (Маңғыстау облысы), Ақсу (Павлодар облысы) қалаларын жатқызуға болады. Бұл қалалардың елеулі табиғи-ресурстық және өндірістік әлеуеті, халқының жоғары табыстары бар.

Солай бола тұра, шағын қалалардың жалпы санынан әлеуметтік-экономикалық дамудың ең нашар көрсеткіштерін арқалаған тоқыраған шағын қалалар оқшауланып көрінеді.

"Қазақстан Республикасы аймақтық саясатының 2002-2006 жылдарға арналған тұжырымдамасы туралы" Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 7 желтоқсандағы N 1598 қаулысына сәйкес осындай қалаларды анықтау үшін шағын қалаларды тоқтаған қалаларға жатқызудың мынадай өлшемдері және олардың тиісті

шекті мәндері пайдаланылды:

өнеркәсіп өнімін өндіру көлемі халықтың жан басына шаққанда орташа республикалық деңгейдің 20%-ынан төмен;

ресурстық базаның жоқтығы немесе сарқылуы;

экономикалық қызметтің ірі орталықтарынан қаланың шалғай орналасуы;

қалалардың өнім өткізудің ірі рыноктарынан алыстығы;

соңғы үш жыл ішінде жұмыссыздықтың орташа деңгейі орташа республикалық көрсеткіштен 50 пайыз және одан да жоғары болды;

өнеркәсіпте жұмыс істейтіндердің орташа айлық жалақысы республика бойынша орташа айлық жалақымен салыстырғанда 1,5 есе төмен;

өндірістік инфрақұрылымның мешеулігі;

қолайсыз экологиялық жағдайлар.

Осы өлшемдердің жиынтығы бойынша тоқыраған қалалар санатына мына шағын қалаларды жатқызуға болады: Державинск, Степняк (Ақмола облысы), Алға, Шалқар (Ақтөбе облысы), Абай, Қарқаралы (Қарағанды облысы), Арқалық, Жітіқара (Қостанай облысы), Арал (Қызылорда облысы), Форт-Шевченко (Маңғыстау облысы).

Аудандық бағыныстағы шағын қалалардың дербес бюджеттері жоқ және аудандық бюджеттерден қаржыландыру жоспарлары бойынша қаржыландырылады. Аудандар бюджеттері негізінен дотациялық сипатта.

Бюджет қаражатын әртүрлі деңгейдегі бюджеттер арасында қайта бөлудің қолданылып жүрген тетігі шағын қалалардың қаржы жағдайының тұрақсыздығына әкеп соғады, әлеуметтік саланың бар объектілерінің жұмыс істеуіне байланысты шығындарды қаржыландыруды толық көлемінде қамтамасыз етпейді.

3.2. Әлеуметтік даму

3.2.1. Халық

Шағын қалалар халқының жалпы саны 2002 жылы 1,4 млн. адам болды.

Халықтың табиғи өсімінің қысқаруы және жоғары көші-қон легі шағын қалалар халқы санының едәуір қысқаруына әкеп соқты. Нәтижесінде халық санағы өткен жылдар аралығындағы 10 жыл ішінде Державинск қаласы халқының 50%-ынан, Курчатов қ. мен Жаңатас қ. - 43 %, Қаратау қ. - 35 %, Қарқаралы қ.- 33 %, Степняк қ., Арқалық қ. және Сергеевка қ.- 27 %, Абай қаласы халқының 25%-ынан айырылды.

Көші-қонның негізгі себептері: жұмыстың жоқтығы, еңбек және тұрмыс жағдайларының нашарлауы, білім алуға құлшыныс.

Шағын қалалардан еңбекке қабілеттегі жастағы адамдардың көшіп кетуі салдарынан олардың халқы қартаю үрдісіне ие болып отыр. Жекелеген шағын қалаларда жасы үлкен топтарындағы халықтың үлесі 18-20%-ға жетеді.

Халқының саны жөнінен 13 шағын қала қала мәртебесіне сәйкес келмейді, олар - Державинск, Ерейментау, Степняк, Жем, Темір, Курчатов, Шар, Қарқаралы, Қазалы, Форт-Шевченко, Булаево, Мамлютка, Сергеевка.

3.2.2. Жұмыспен қамту және жұмыссыздық

Шағын қалалардың көпшілігінің аса өткір проблемасы жұмыссыздық болып табылады. Соңғы үш жылға (2000-2002 жылдар) есептелген жұмыссыздықтың орташа деңгейі туралы деректер жұмыссыздықтың аса жоғары көрсеткіштері орын алған шағын қалалар тобын бөліп алуға мүмкіндік берді: Степняк - экономикалық белсенді халқының 21,5 %-ы, Форт-Шевченко - 18,4 %, Арқалық - 16,6 %, Қарқаралы - 15,5 %, Қаратау - 15,7 %, Жітіқара - 12,5 %.

Жұмыссыздардың 60 %-ынан 80%-ына дейін ұзақ уақыт бойы (бір жылдан астам) жұмыссыз жүрген, өздерінің біліктілігін жоғалтқан азаматтар құрайды.

Шағын қалалардың еңбек рыногында жұмыс күшінің сұранымы мен ұсынысының сандық та, сапалық та сәйкессіздігі сақталуда. Тұтас алғанда өнеркәсіптегі және экономикадағы тұрақтандыру кәсіби кадрлардың, ең алдымен инженер-техник қызметкерлерінің болуын талап етті, ал кәсіпорындарда жаңа технологияларды енгізу қызметкерлер біліктілігінің деңгейіне қойылатын талаптарды арттырды.

Еңбек рыногындағы жұмыс күшінің ұсынысы ретінде негізінен бұрынғы ауыл тұрғындары бой көрсетуде. Олардың үштен бір бөлігінің ғана жоғары және орта кәсіби білімі бар, бірақ ол шағын қалаларда жұмыс істеп тұрған өндірістердің бейініне сәйкес келмейді.

Осының салдарынан қалалар экономикасын дамытудың перспективалары мен басымдықтарын басшылыққа ала отырып, жаңа сапалық негізде кадр әлеуетін көбейту жөнінде шаралар қолдану қажеттігі туындайды.

3.2.3. Халықтың тұрмыс деңгейі

Шағын қалалар халқының жан басына шаққанда орташа ақшалай табысы орташа облыстық деңгейдің 30-80 %-ын ғана құрайды. Неғұрлым төмен табыстар халқы негізінен жеке қосалқы шаруашылық есебінен тұратын аграрлық-өнеркәсіптік кешен орталықтары болып табылатын қалаларда орын алып отыр. Мәселен, Степняк қаласында халықтың жан басына шаққанда табыстары 40%-ды, Державинск қаласында - Ақмола облысы бойынша орташа облыстық деңгейдің 48 %-ын, Арал қаласында Қызылорда облысы бойынша орташа облыстық деңгейдің 43 %-ын құрайды және т.б.

53 шағын қалада жалақы республика бойынша орташа көрсеткіштерден төмен, оның үстіне 18 қалада - екі есе төмен. 7 қалада ғана жалақы орташа республикалық жалақыдан жоғары: Курчатов пен Зыряновскіде - 1,2 есе, Хромтауда - 1,4, Ақсуда - 1,6, Құлсарыда - 1,9, Ақсайда - 2,7, Жаңаөзенде - 2,9 есе жоғары.

Шағын қалалар халқы табыстарының негізгі көздері кәсіпорындар мен ұйымдардағы (негізінен бюджеттік) жалақы болып табылады, оның үлесі табыстардың жалпы сомасында 50-60%-ды құрайды, зейнетақылар, стипендиялар, әртүрлі жәрдемақылар табыстардың шамамен 20-30%-ын, қосалқы шаруашылықтан түсетін түсімдер - 10-15%-ды құрайды, қалғаны - жақындары мен достарының көмегі.

3.3. Өнеркәсіп өндірісі мен шағын бизнестің жай-күйі

Шағын қалалардағы өнеркәсіп өндірісі бір-екі салада айқын маманданумен сипатталады, ал қалған салалар болымсыз дамыған, не өнеркәсіп кәсіпорындары мүлдем жоқ. Өндіріс көлемінің төмендеуі немесе қала салушы кәсіпорындардың тоқтап қалуы қаладағы әлеуметтік-экономикалық ахуалдың жалпы нашарлап кетуіне әкеп соғады.

Халықтың жан басына шаққанда өнеркәсіп өндірісінің көлемі мұнай, газ және металл кендерін өндіру орталықтары - шағын қалаларда (Ақсай, Ақсу, Қаражал, Хромтау, Зыряновск, Құлсары) орташа республикалық деңгейден асып түседі. Шағын қалалар - металл кендерін өндіру мен өңдеудің ұзақ жылғы өнеркәсіп орталықтары - өнеркәсіп өндірісінің тұрақты көлеміне және өткізу рыноктарына, халықтың жоғары табыстарына (Хромтау, Зыряновск, Қаражал) ие болып отыр.

Халықтың жан басына шаққанда өнеркәсіп өндірісінің ең аз көлеміне ауылшаруашылық аудандарының орталықтары болып табылатын қалалар (Сарқанд, Үштөбе, Жаркент, Есік, Степняк және басқалар) ие.

Пайдалы қазбалар өндіру орындарында орналасқан шағын қалалардың дамуы кен орындарының өміршеңдік циклінің дәрежесіне, өнімді талап ету мен оған сұраным деңгейіне байланысты болады.

Қазақстанның батысындағы жаңа мұнай және газ кен орындарын игеру аудандарында орналасқан шағын қалалар (Ақсай, Жаңаөзен, Құлсары, Қандыағаш) өнеркәсіп өндірісі өсуінің неғұрлым жоғары қарқынына, инвестициялардың үлкен көлемдеріне және халықтың жоғары табыстарына ие болып отыр.

Солай бола тұра, пайдалы қазбалар қорларының сарқылуы, өнімге деген сұранымның азаюы себепті өндірістің құлдырауы салдарынан жағдайлары айтарлықтай нашарлап кеткен өндіруші бейініндегі бірқатар шағын қалалар бар. Оларға мыналар жатады: Арқалық қ. (боксит қорлары сарқылған), Текелі қ. (руда құрамында түсті металдар аз), Жітіқара қ. (асбестке сұраным азайып кетті), Абай қ. (тиімсіз көмір шахталары жабылып қалды).

Шағын қалалардағы өңдеуші өнеркәсіп кәсіпорындары шығарылатын өнімнің бәсекелестік қабілетінің төмен болуы, сұранымның болмауы, өткізу рыноктарының қашықтығы және тасымалдау тарифтерінің жоғары болуы салдарынан тоқтап тұр немесе ішінара жұмыс істеуде. Олардың жағдайын табиғи және моральдық тұрғыдан ескірген жабдықтар, көші-қон нәтижесінде білікті кадрлардан айырылып қалу қиындата түсуде.

Шағын қалалар арасында өнеркәсіп өндірісі тоқтатылған немесе ең төмен деңгейге жеткізілген қалалар тобы оқшауланады, олар - Степняк, Державинск, Қарқаралы, Темір, Қазалы, Жаңатас, Каратау.

Төмен өндірістік және тұтыну сұранымы, кәсіпкерлерде өтімді кепілдік мүліктің болмауы себепті қаржы-кредит ресурстарына қол жетімсіздігі экономикасы тоқыраған қалаларда шағын бизнестің дамуына тосқауыл болуда.

3.4. Өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылым

Көліктік орналасуы жөнінен шағын қалаларды екі топқа: темір жол желілері бойында орналасқан қалалар (51 қала), темір жолдардан шалғай орналасқан қалалар (9 қала) деп екі топқа бөлуге болады.

Бұдан басқа, бірқатар шағын қалалар өнеркәсіп-көлік орталықтары болып табылады , олар - Қандыағаш, Ембі, Шалқар, Аякөз, Шу, Арыс, Қазалы.

Елдің 60 шағын қаласының жетеуі халықаралық маңызы бар автомобиль жолдарының бойында, 26-сы республикалық маңызы бар автомобиль жолдарының бойында, 27-сі жергілікті маңызы бар автомобиль жолдарының бойында орналасқан.

Өндірістік инфрақұрылымның қанағаттанғысыз жай-күйі шағын қалалардың дамуын тежеп отырған түйінді проблемалардың бірі болып табылады. Көлік жолынан шалғайлық және автомобиль жолдары жай-күйінің нашарлығы проблемасы ерекше өткір сипат алған.

Автомобиль жолдарының төмен техникалық деңгейі, жекелеген көпірлердің авариялық күйі көліктің жылдамдық мүмкіндіктерінің төмендеуіне, тауарлар мен қызметтердің құнындағы көлік үлесінің ұлғаюына, ауылшаруашылық өнімін тасымалдау кезінде ысырапқа әкеп соғады.

Ірі өткізу рыноктарынан, қалалық агломерациялардан шалғайлық, көлік жолының тұйыққа тірелуі Державинск (облыс орталығынан 390 км), Арқалық (590 км), Қарқаралы (250 км) сияқты және басқа да қалалардың дамуын қиындатуда. Олар облыс орталықтарымен едәуір жөндеу жұмыстарын қажет ететін автомобиль жолдарымен байланысқан.

Республиканың шағын қалалары олардың аумағындағы өнеркәсіп орындары мен осында тұратын халықтың мұқтаждығы үшін сумен қамтамасыз етілудің әртүрлі деңгейіне ие болып отыр. Әкімдіктердің деректері бойынша Степняк қ. халқының 95 % -ы, Шу қ.-28 %-ы, Арқалық қ. - 28 %-ы, Арал қ. - 32 %-ы, Қарқаралы қ. - 35 %-ы сапалы ауыз суға қол жеткізе алмай отыр. Осы қалалардың тұрғындары ашық тоғанның суын, тасымал суды пайдаланады.

Шағын қалалардың аса маңызды проблемасы тыныс-тіршілікті қамтамасыз ету объектілерін (қазандықтар, жылу, кәріз және су құбыры желілері, электрмен жабдықтау , тұрғын үй қоры және әлеуметтік-мәдени мақсаттағы объектілер) күтіп ұстау мәселесі болып табылады.

Су құбырлары мен кәріз желілері әбден тозып ескірген. Шағын қалалардың басым көпшілігінде су құбыры және кәріз жүйелері, тазарту құрылыстары жарамсыз күйге жетіп, қоршаған ортаны ластау, халықтың ауруға ұшырау көздеріне айналған.

Шағын қалалардың коммуналдық кәсіпорындары негізінен залалды кәсіпорындар болып табылады. Шағын қалаларға жылыту маусымын өткізуге мазут, көмір, газ сатып алу үшін бюджеттерден жыл сайын едәуір мөлшерде демеу қаржы бөлу талап етіледі.

Шағын қалаларда ескі және азаматтар тастап кеткен үйлер аз емес. Мәселен,

Жітіқара қаласында иесіз қалған тұрғын үйлер 16 %-ды құрайды, Абай мен Арқалық қалаларында 2000-нан астам пәтер қаңырап бос тұр.

Шағын қалалардың әлеуметтік инфрақұрылымы осы саланы оңтайландыру кезінде қысқарды, алайда халықтың мектептермен, ауруханалармен, медициналық қызметшілермен қамтамасыз етілуі орташа облыстық көрсеткіштерге таяп қалды. Барлық шағын қалаларда мәдениет, спорт мекемелері жұмыс істейді.

Сонымен қатар қаржы-қаражаттың жетіспеуі салдарынан оларды күтіп ұстау, күрделі жөндеуден өткізу, жабдықтарды жаңарту қиындап кетті.

Оңтүстік өңірлердің шағын қалаларында халықтың өсуіне және оралмандардың келуіне байланысты жаңа жалпы білім беретін мектептер, медицина мекемелерін салу қажеттігі туындауда. Дәрігерлердің, мұғалімдердің, әлеуметтік қызметкерлердің жетіспеуі байқалады.

Шағын қалаларды дамытудың бас жоспарлары 70-80 жылдары жасалып, іс жүзінде өздерін сарқып тауысқан.

3.5. Экологиялық ахуал

Атмосфералық ауаның ластануы, топырақтың, жер бетіндегі тұщы судың және су тоғандарындағы балық қорларының химиялық тұрғыда улануы, халықтың ауруға ұшырау деңгейінің артуы шағын қалалардың өнеркәсіптік дамуының экологиялық зардаптары болып табылады.

Мыналар:

күлтөбелердің көбеюі, беталды төгілген үйінділер және жалпы қалалық тазарту құрылыстарының болмауы;

қалаларға жақын орналасқан кәріз желілері мен сүзгі алаңдарының нашар жай-күйі;

кен өндіру кәсіпорындарының үйінділері мен қалдық сақтау қоймаларының үлкен көлемі;

қатты отынмен жұмыс істейтін қисапсыз көп қазандықтардан ластаушы заттардың шығарылуы экологиялық жайсыздықтың көздері болып табылады.

3.6 Шағын қалалардың дамуын тежеп отырған негізгі проблемалар мен факторлар

Шағын қалалардың экономикасы мен әлеуметтік саласын талдау оларға тән негізгі проблемаларды бөліп алуға мүмкіндік берді. Оларға мыналар жатады:

шағын қалаларды дамытудың тиімді стратегиясы мен бағдарламаларының болмауы;

дамуға қаражаттың болмауы, жоғары тұрған бюджеттерге тәуелділік;

тұрмыстың төмен деңгейі мен сапасы;

жұмыссыздықтың жоғары деңгейі;

қала салатын кәсіпорындарға тым тәуелді болу;

өндірістік және көліктік инфрақұрылым объектілерінің қатты тозып кетуі;

экономиканың барлық саласында білікті жұмысшылар мен мамандардың жетіспеуі;

көптеген қалалардың облыс орталықтарынан алыс қашықтықта болуымен ұштаса келгенде көлік коммуникацияларының қанағаттанғысыз жай-күйі;

экологиялық проблемалар.

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері

Бағдарламаның мақсаты шағын қалалардың әлеуметтік-экономикалық дамуы үшін жағдайлар жасау болып табылады.

Бағдарламаның негізгі міндеттері:

шағын қалалардың функционалдық тұрпаттамасына сәйкес оларды дамытудың негізгі бағыттарын айқындау;

экономиканың нақты секторын дамытуға және халықтың жұмыспен қамтылуын арттыруға бағытталған шараларды айқындау;

өндірістік және әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға бағытталған шараларды айқындау;

тиімді инвестицияларды тартуға бағытталған шараларды айқындау болып табылады.

Бөліп алынған міндеттерді шешу әртүрлі бағыттағы шаралардың кең ауқымын әзірлеуді және іске асыруды көздейді.

5. Шағын қалаларды дамытудың негізгі бағыттары мен Бағдарламаны іске асыру тетіктері

5.1. Жалпы бағыттар

Осы бағдарламада елдің шағын қалаларын дамытудың негізгі стратегиясы айқындалады, қаржыландырылу республикалық және облыстық бюджеттерден жүзеге асырылуы тиіс салалар бөліп алынады. Әрбір қаланы дамыту жөніндегі нақты шаралар 3-бөлімде айқындалған тұрпаттамаға сәйкес әзірленетін шағын қалаларды дамытудың өңірлік бағдарламаларында көзделуге тиіс.

Шағын қалаларды дамытудың негізгі бағыттары:

әртараптандыру және көлемі әртүрлі кәсіпорындар мен салалық иеліктің оңтайлы үйлесімін жасау арқылы экономика құрылымын жетілдіру;

қалалардың функционалдық мамандану құрамын кеңейту;

шағын қалаларға жақын маңда бар минералдық-шикізат ресурстарын игеру;

халықтың негізгі қызмет түрлеріне қол жетімділігін арттыру үшін әлеуметтік инфрақұрылымды аумақтық ұйымдастыру;

халықты және кадр әлеуетін көбейту;

шағын кәсіпкерлік субъектілерін қолдау инфрақұрылымын аумақтық ұйымдастыру болып табылады.

Шағын қалаларды дамытудың негізгі бағыттары олардың минералдық-шикізат, өндірістік және еңбек әлеуетін, қолайлы географиялық жағдайын ескере отырып айқындалды.

5.2. Өнеркәсіп бағытындағы қалаларды дамыту

Өндіруші өнеркәсіп басым дамыған шағын қалаларды одан әрі дамыту перспективалары шикізат базасы қорларының болуымен және көлемдерімен, оны кеңейтумен, бір бағытта мамандануды жұмсарту, өңдеуші өнеркәсіпті дамытумен байланысты.

Осыған байланысты:

өңірлік деңгейде Шағын қалаларды дамыту бағдарламасында:

қала салатын кәсіпорынды толықтыратын немесе алмастыратын баламалы өндірістерді орналастыру;

металл рудаларын байыту, негізгі өндіріс қалдықтарын өңдеу жөніндегі шағын өндірістерді құру:

шикізат өндіру тиімсіз болып қалған қалаларда қала салатын кәсіпорындарды әртараптандыру жөнінде шаралар көздеу ұйғарылуда.

республикалық деңгейде:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2002 жылғы 29 желтоқсандағы N 1449 қаулысымен бекітілген Елдің минералдық-шикізаттық кешені ресурстық базасын дамытудың 2003-2010 жылдарға арналған бағдарламасына сәйкес шағын қалаларға жақын маңдағы минералдық шикізаттың және басқа да пайдалы қазбалардың перспективалы кен орындарын анықтау және игеру жөнінде іздестіру-барлау және одан кейінгі жұмыстарды жүзеге асыру;

шағын қалалардың мүдделерін ескеретін жер қойнауын пайдалану құқығын беру рәсімін жетілдіру.

Негізінен өңдеуші бағыттағы шағын қалалар экономикасының құрылымын жетілдіру мақсатында мына шараларды:

бос өндірістік алаңдарда тауарлар шығару мен қызметтер көрсетуді ұйымдастыруды;

қаладан тысқары жерлерге сату үшін өнім өндіруді жүзеге асыратын кәсіпкерлерді басым қолдауды;

күрделі жабдықтар мен жоғары білікті күшті қажет етпейтін жинақтаушы бұйымдар мен бөлшектер өндіруді ұйымдастыру үшін ірі кәсіпорындардың құрылымдық бөлімшелерінің шағын қалаларға орын ауыстыруын ынталандыруды жүзеге асыру көзделуде.

5.3. Аграрлық-өнеркәсіптік бағыттағы қалаларды дамыту

Аграрлық-өнеркәсіптік бағыттағы шағын қалалардың перспективалары ауыл шаруашылығының дамуына, ауылшаруашылық шикізатын өңдейтін кәсіпорындарға мемлекеттік қолдау көрсетуге байланысты. Мемлекеттік аграрлық азық-түлік бағдарламасында мынадай іс-шараларға қолдау көрсету шаралары айқындалған: лизингтік негізде жабдықтар беру, жабдықтар лизингі бойынша сыйақы (мүдде) ставкалары мен банк кредитін өтеу және басқалар.

Бұл қалаларда ауылшаруашылық шикізатын өңдейтін және ауыл шаруашылығына қызмет көрсететін кәсіпорындар кешенін: ауылшаруашылық техникасын жөндеу жөніндегі зауыттарды, астықты, ет пен сүтті, жеміс-көкөніс өнімін, балықты барынша өңдеу жөніндегі кәсіпорындарды, өнім сақтайтын қоймалар, тоңазытқыш камераларын, ауылдық тауар өндірушілер мен халыққа қызмет көрсету жөніндегі сервистік қызметтерді (аграрлық-химиялық қызметтер, МТС, мал тұқымын асылдандыру орталықтары, консалтингтік және маркетингтік орталықтар) және басқаларын орналастыру көзделуде.

Ауылшаруашылық өнімін өңдеу жөніндегі кәсіпорындарды орналастыру ауылшаруашылық өндірісінің аймақтық мамандануына сәйкес жүргізілетін болады.

Осыны басшылыққа ала отырып мына шараларды:

астықты крахмалға, мұздатылған немесе құрғақ желімтікке, глюкоза-жеміс шәрбатына терең ұқсату өндірісін ұйымдастыруды (Арқалық қ., Лисаковск қ., Ерейментау қ., Державинск қ.);

тамақ концентраттарының, дәннен жасалған құрғақ таңертеңгілік астардың, сұлы, арпа, бидай үлпегі секілді жылдам пісетін жармалардың шағын өндірістерін құруды (Есіл қ., Булаево қ., Тайынша қ., Шемонаиха қ.);

балалар тағамы үшін сүттен консервілер өндіру, құрғақ сүт, ірімшік, және сары май шығару жөніндегі цехтарды салуды (Шортанды қ., Аққөл қ. Сергеевка қ, Текелі қ.);

шапшаң мұздатылған жемістер мен көкөніс өндіру жөніндегі цехтарды салуды (Қаскелең қ., Леңгір қ., Шу қ., Шардара қ., Зыряновск қ., Серебрянск қ.);

соя майын, сүтін, ірімшігін, ал кейіннен - ет алмастырғыштар мен басқа да өнімдер алынатын соя өңдеу зауытын орналастыруды (Қапшағай);

джем, жеміс езбесін, балалар тағамын, табиғи шырындар өндіруді ұйымдастыруды (Текелі қ., Сарыағаш қ., Жетісай, Леңгір қ., Қаскелең қ., Есік қ., Талғар қ.);

жүн мен теріні бастапқы өңдеуді, жүн иіру және былғары кәсіпорындарын ұйымдастыруды (Арқалық қ., Аягөз қ., Қарқаралы қ., Қаратау қ., Жаңатас қ.);

жүгері ұқсату кәсіпорындарын салуды (Шу қ., Жаркент қ.);

қант зауыттарын қайта құруды (Шу қ., Үшарал қ.);

балық питомниктерін және балық ұқсатуды ұйымдастыруды (Үшарал қ., Приозерск қ., Арал қ., Форт-Шевченко қ., Серебрянск қ.) жүзеге асыру көзделуде.

5.4. Басқа бағыттағы қалаларды дамыту

Көлік орталықтары - шағын қалаларды одан әрі дамыту темір жолдарға қызмет көрсету жөніндегі функцияларды орындаумен және көлік құралдарын жөндеу және жинау жөніндегі өнеркәсіп өндірісін жүзеге асырумен байланысты.

Осы бағыт шеңберінде Бағдарламада мынадай іс-шараларды іске асыру:

Шу қаласында жұмыс істеп тұрған кәсіпорындардың базасында осы заманғы локомотивтерді құрастыру өндірісін ұйымдастыру;

Атбасар және Қазалы қалаларында электровоздар мен тепловоздар жөндеу

зауыттарын қайта құру көзделуде.

Шортанды және Сарыағаш шағын қалаларын дамытудың перспективалы бағыты республикалық және халықаралық ауқымда демалу және сауықтыру қызметтерін көрсету болып табылады.

Сонымен қатар Есік, Жаркент, Қаскелең, Қапшағай, Сарқант, Талғар, Текелі (Алматы облысы), Приозерск - Прибалхашье, Қарқаралы (Қарағанды облысы), Шардара (Оңтүстік Қазақстан облысы) сияқты шағын қалалар игеруді қажет ететін едәуір қалпына келтіру әлеуетіне ие.

Осы шағын қалалардың қалпына келтіру әлеуетін игеру мына шараларды іске асыруды:

жыл бойына пайдалану есебімен туристер мен демалушылар орналастырылатын қарапайым, айтарлықтай арзан, шағын (25-100 орын шегінде) объектілер салуды;

шағын қалаларда өздерінің демалыс аймақтарын салуға мүдделі кәсіпорындар мен ұйымдарға туризм мен демалысты дамытудың нақты аудандарында құрылыс жүргізу нормалары шегінде мемлекеттік табиғи грант түрінде жер телімдерін беруді;

бюджет қаражаты есебінен әлеуметтік демалу мен емделу (балалар, мүгедектер, қарттар) үшін объектілер салуды;

туристік кешендер, этнографиялық мұражайлар мен демалыс аймақтарын құруды;

ілеспе инфрақұрылымды: көлік-жол, сумен, электрмен, жылумен жабдықтауды, телекоммуникацияны дамытуды қажет етеді.

Ғылыми бейіндегі кәсіпорындар мен ұйымдар қала салуға ұйытқы болып табылатын Курчатов, Степногорск және Приозерск қалаларының дамуы ғылыми әлеуетті сақтап, ғылыми зерттеулерді одан әрі жалғастырумен байланысты.

Осы мақсатта:

жұмыс істеп тұрған жоғары технологиялы өндірістерді сақтап, жаңаларын дамыту;

Приозерск және Степногорск қалаларында ғылымды көп қажет ететін, экспортқа бағдарланған өндірістерді әзірлеу мен құруға бағытталған технопарктер құруды жеделдету;

ғылыми зерттеулердің нәтижелерін және елде жасалған технологияларды енгізуге және оларды жоғары зияткерлік өнімнің дүниежүзілік рыногына өтіп ұсынуға жәрдемдесу қажет.

5.5. Экономикасы тоқыраған шағын қалаларды дамыту

Экономикасы тоқыраған әрбір шағын қала қаланың экономикасын тоқырау жағдайынан алып шығу жөніндегі шаралар кешенін көздейтін өзінің Бағдарламасын әзірлейді.

Экономикасы тоқыраған шағын қалалардың дамуын мемлекеттік қолдау барлық шағын қалалар үшін көзделетін шараларды іске асырумен қатар осы мақсатқа облыстық бюджеттерге мақсатты трансферттер бөлу арқылы жүзеге асырылатын болады.

Осы мақсаттарға республикалық бюджеттен белгіленген рәсімдерге сәйкес осы Бағдарламаның 3.1-тармағында көрсетілген экономикасы тоқыраған шағын қалаларға мемлекеттік жәрдем көрсету үшін мақсатты трансферттермен облыстық бюджеттерге 750 млн. теңге бөлінетін болады.

5.6. Әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту

Әртүрлі өңірлерде, оның ішінде шағын қалаларда халықтың тығыздығы мен шынайы қажеттіліктерін ескермейтін әлеуметтік саланың мемлекеттік ұйымдарының әртүрлі желісі бар.

Осыған байланысты Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 10 ақпандағы N 147 қаулысымен мақұлданған Мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктерді ажырату және бюджетаралық қатынастарды жетілдіру тұжырымдамасына сәйкес болашақта әлеуметтік сала объектілерінің жүйесімен нормативті түрде қамтамасыз етуге көшу көзделуде.

Шағын қалалардың әлеуметтік инфрақұрылымын одан әрі дамыту мақсатында:

инфрақұрылымның республикалық бюджеттен қаржыландыруға ұсынылатын әлеуметтік жаңадан салынатын және қайта жаңартылатын объектілерінің тізбесін қалыптастыру;

2002-2005 жылдарға арналған ескі үйлерді күрделі жөндеуден өткізу және авариялық тұрғын үйлерді бұзу жөніндегі өңірлік бағдарламалар шеңберінде шағын қалалардың тұрғын үй-коммуналдық саласын жаңғыртуды жүзеге асыру;

2004-2006 жылдары 22 шағын қалаларда ұқсас телефон станцияларын цифрлы станцияларға ауыстыруды жүзеге асыру;

республикалық бюджеттен қаржыландырылатын, 2004-2006 жылдарға арналған инвестициялық жобалар тізбесіне енгізілген жалпы сомасы 7073,57 млн. теңгеге 22 шағын қала бойынша әлеуметтік инфрақұрылымның 26 объектісінің құрылысын, оның ішінде:

сумен жабдықтау саласында:

Арал және Қазалы шағын қалаларын сумен жабдықтауды қамтитын Қызылорда облысының Арал-Сарыбұлақ топтық су құбырын (4-кезегі) салу;

Атырау облысы Жылыой ауданының Құлсары-Тұрғұзба-Шоқпартоғай-Аққызтоғай топтық су құбырын қайта жаңарту;

Оңтүстік Қазақстан облысының Шардара топтық су құбырын қайта салу;

Ақмола облысы Аққөл қаласының су құбыры жүйесін қайта жаңарту;

Ақмола облысы Атбасар қаласының ұңғымалы су жиналғысын қайта жаңарту;

Ақмола облысы Макинск қаласының жұмыс істеп тұрған сумен жабдықтау жүйесін қайта салу;

Алматы облысы Жаркент қаласының сумен жабдықтау жүйесін қайта жаңарту және салу;

Шығыс Қазақстан облысы Аякөз қаласының су жиналғысы құрылысын және су

құбыры жүйесін қайта жаңарту (бірінші кезегі);

Қарағанды облысы Қарқаралы қаласының ішкі қалалық су құбыры жүйесін салу (екінші кезегі);

Қарағанды облысы Абай қаласының сумен жабдықтау жүйесін оңтайландыру.

білім беру саласында:

Қызылорда облысының Арал қаласында мектеп салу;

Ақмола облысының Ерейментау қаласындағы Бөгембай батыр атындағы қазақ мектебіне жапсырма құрылысты салу;

денсаулық сақтау саласында:

Алматы облысының Есік және Жаркент қалаларында перзентханалар салу;

Қарағанды облысының Қарқаралы және Оңтүстік Қазақстан облысының Жетісай қалаларында орталық аудандық ауруханалар салу;

Ақмола облысының Есіл, Державинск, Ақтөбе облысының Қандыағаш Шалқар, Алматы облысының Қаскелең, Қарағанды облысының Шахтинск, Приозерск қалаларында туберкулез ауруханаларының құрылысын салу;

Қызылорда облысының Арал және Солтүстік Қазақстан облысының Булаев қалаларында туберкулез диспансерлерін салу.

спорт және туризм саласында:

Ақмола облысы Шортанды қаласында шаңғы базасын салу.

5.7. Кадр әлеуетін толықтыру

Мына шараларды жүзеге асыру:

перспективасы жоқ ауылдардан халықтың экономикалық өсу перспективасы бар шағын қалаларға көшіп-қонуын реттеу;

шағын қалалардың кадрларға қажеттілігі туралы халықты кеңінен хабардар ету, жұмыс күшіне сұраным мен ұсыныс туралы бірыңғай ақпараттық жүйе құру;

шағын қалалардың еңбек рыногында қажет етілген мамандықтар бойынша жұмысшылар даярлау үшін жаңа кәсіптік-техникалық мектептер ашу және жұмыс істеп тұрғандарын материалдық-техникалық жағынан жаңарту;

әртүрлі санаттағы босап қалған қызметкерлерге кәсіби консультация беру және оларды қайта оқыту;

мамандарға жеңілдік жағдайлармен мемлекеттік тұрғын үй қорына тұрғын үй немесе жеке тұрғын үй құрылысы үшін телімдер беру көзделуде.

5.8. Қоршаған ортаны қорғау

Мына шараларды іске асыру:

өнеркәсіпті техникалық-технологиялық жаңартудың жобалық ұсыныстарын міндетті түрде жаңартуды, экологиялық сараптамасын жүзеге асыруды, өнеркәсіп кәсіпорындарының экологиялық таза өнімдер шығаруға көшуін, ресурстар үнемдейтін қалдықсыз технологиялар енгізуді қамтитын шағын қалалардағы өндірістік процестерге экологиялық сипат беру;

өнеркәсіптік бағыттағы шағын қалаларда қоршаған ортаға жүйелі түрде экологиялық мониторинг жүргізіп тұру;

кен өндіру кәсіпорындарының үйінділері мен қалдық сақтау қоймаларын, беталды төгілген күресіндерді жою және қатты тұрмыстық қалдықтардың тұрпатты полигондарын ұйымдастыру көзделуде.

5.9. Бағдарламаны іске асыру тетіктері

Бағдарламаның іске асыру тетігі шағын қалаларды дамытудың әкімшілік-құқықтық реттеуін әрі инвестициялық қолдауын, экономикалық және қаржылық қолдаудың аспаптар жүйесін қалыптастыруын және пайдалануын көздейді.

Қолайлы инвестициялық ахуалды қалыптастыру

Шағын қалаларда қолайлы инвестициялық ахуалды қалыптастыру және қажетті инвестицияларды тарту мақсатында:

өңірлік деңгейде:

инвестициялық паспортты қалыптастыру;

халықаралық стандарттарға сәйкес келетін инвестициялық жобалар мен бизнес-жоспарлар әзірлеу;

көрмелер, тұсаукесерлер шараларын және басқаларды ұйымдастыру;

шағын бизнесті қолдау инфрақұрылымының объектілерін құруға және дамытуға жәрдемдесу;

республикалық деңгейде:

шағын қалаларда тиімді өндірістер мен сапалы жұмыс орындарын құратын кәсіпорындарға заңнамаға сәйкес инвестициялық салық преференцияларын беру;

мемлекеттің қатысу үлесін кейіннен белгіленген тәртіппен сатып, жекелеген кәсіпорындар құрылысын бірлесіп қаржыландыру және оларды жаңғырту;

кәсіпорындар салу үшін мемлекеттік табиғи гранттар түрінде жер телімдерін беру;

жалпы мемлекеттік мұқтаждар үшін өнім жеткізіп беруге мемлекеттік тапсырыстарды қалыптастыру;

жабдықтар лизингі бойынша сыйақы (мүдде) ставкалары мен банк кредитін өтеу көзделуде.

Экономикалық және қаржылық қолдау аспаптары

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 10 ақпандағы N 147 қаулысымен мақұлданған Мемлекеттік басқару деңгейлері арасындағы өкілеттіктерді ажырату және бюджетаралық қатынастарды жетілдіру тұжырымдамасына сәйкес өздерінің шығыстарын жоспарлау мен орындауда шағын қалалардың атқарушы органдарының дербестігін кеңейту мақсатында:

аудандық маңызы бар қалалар әкімдерінің аппараттарын оларға заңды тұлға мәртебесін беріп қалыптастыру;

шағын қалаларды сметалық қаржыландыру тетігін жергілікті бюджетті атқару барысында секвестрлеуге жатпайтын бюджеттік бағдарламалар бойынша олардың

шығыстарын қаржыландыруға көшу жолымен жетілдіру;

келешекте өз бюджеттері жоқ шағын қалаларға дербес бюджеттер беру мәселесін қарау көзделуде.

Республикалық бюджеттен 2004-2005 жылдары шағын қалалар экономикасының нақты секторын дамытуға бағытталған инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін "Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" ЖАҚ-тың жарғылық қорын толықтыруға 1 500 млн. теңге және экономикасы тоқыраған шағын қалаларда жаңа өндірістер құруға және шағын кәсіпкерлікті дамытуға 900 млн. теңге бөлінетін болады.

Бұдан басқа шағын қалаларда республикалық бюджеттің қаражаты есебінен:

ауыз сумен қамтамасыз ету;

білім беру;

денсаулық сақтау объектілерін салу және қайта жаңарту жүзеге асырылатын болады.

Мыналарға:

халықты жылумен қамтамасыз етуге;

қала ішілік су құбыры желілерін тартуға;

әлеуметтік сала ұйымдарын материалдық-техникалық қамтамасыз етуге;

халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттығына;

қоршаған ортаны қорғауға;

жергілікті маңызы бар жолдар салуға және пайдалануға бағытталған іс-шаралар шағын қалаларда жергілікті бюджеттердің қаражаты есебінен қаржыландырылатын болады.

Шағын қалалар экономикасының нақты секторын дамытуға байланысты жобаларды қаржыландыру үшін "Қазақстанның Даму Банкі" АҚ, "Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" ЖАҚ, сондай-ақ "Инвестиялық компания: Қазақстанның инвестициялық қоры" АҚ, "Ұлттық инновациялық қор" АҚ, шетелдік және отандық инвесторлар тартылуы мүмкін.

Бағдарламаны іске асыру әзірленген іс-шаралар жоспарына сәйкес жүзеге асырылатын болады, бұл барлық деңгейдегі атқарушы органдардың күш-жігерін шағын қалалардың әлеуметтік-экономикалық дамуының қордаланып қалған проблемаларын шешуге ғана емес, сонымен бірге олардың даму болашағының негіздерін қалауға да жұмсауға мүмкіндік береді.

6. Қажетті ресурстар және оларды қаржыландыру көздері

Осы 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламаны іске асыруға республикалық бюджет қаражатына деген есепті қажеттілік, республикалық басым инвестициялық жобалар тізбесіне қосылған құрылыс объектілерін қоса есептегенде 9473,57 млн. теңгені құрайды. Қаражаттың нақты көлемі тиісті жылға арналған бюджеттің мүмкіндіктерін ескере отырып айқындалатын болады. Болжамдалып отырған қаражат шығыстары төменде келтірілген.

Іс-шаралар	Барлығы (млн. теңге)	Оның ішінде жылдар бойынша		
		2004	2005	2006
Шағын қалаларға, оның ішінде экономикасы тоқырағандарға, жәрдем үшін облыстық бюджеттерге мақсатты трансферттер	900	300	300	300
2004-2006 жылдарға арналған басым республикалық инвестициялық жобалардың тізбесіне енгізілген 27 қалада әлеуметтік инфрақұрылымның 30 объектісін салу	7073,57	2067,92	2363,75	2641,9
"Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" ЖАҚ жарғылық қорын толықтыруға	1500	750	750	
Жиыны:	9473,57	3117,92	3413,75	2941,9

Бұдан басқа, шағын қалаларда бірқатар жобалар 4696,8 млн. теңге сомаға "Қазақстан темір жолы" ЖАҚ және 1900 млн. теңге сомаға "Қазақтелеком" ААҚ қаражаты есебінен жүзеге асырылатын болады.

7. Бағдарламаны іске асырудан күтілетін нәтижелер

Бағдарламаны іске асыру шағын қалалар үшін одан әрі экономикалық, әлеуметтік және мәдени дамуға, халықтың өмір сүруіне және кәсіпкерлікті дамытуға бірдей жағдайлар жасауға ықпал ететін болады.

Жаңа техникалық және технологиялық негізде шағын қалалар кәсіпорындарына құрылымдық өзгерістер жүргізіледі, бұл өндірілетін өнімнің бәсекелестік қабілетін арттыратын болады.

Шағын қалалардың тыныс-тіршілігінің экономикалық негізі нығаяды, еңбек рыногындағы шиеленіс, көші-қон азаяды, халықты жұмыспен қамту артады және олардың табысы көбейеді.

8. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспары

Р/с N	Іс-шара	Аяқталу нысаны	Орындалуына жауаптылар	Орындау мерзімі	Болжамды шығыстар	Қаржыландыру көзі
1	2	3	4	5	6	7
	1. Өнеркәсіптік бағыттағы қалаларды дамыту					
1.1.	Қала салатын кәсіпорындардың қуаттарын толықтыратын немесе алмастыратын баламалы өндірістер құруға жәрдемдесу	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Тиісті облыстардың әкімдері	Желтоқсан 2004-2006 жылдар		Инвестициялық жобаларға сәйкес
1.2.	Металл кендерді байыту, негізгі өндірістің қалдықтарын өңдеу жөніндегі өндірістерді ұйымдастыру мүмкіндіктерін қарастыру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Тиісті облыстардың әкімдері	Желтоқсан 2004-2006 жылдар		Қаржыландыруды қажет етпейді
1.3.	Жер қойнауын пайдаланушылардың шағын қалалар жанындағы минералдық шикізатты және басқа да пайдалы қазбаларды барлау және өндіру жөніндегі	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Энергетикамині	Желтоқсан 2004-2006 жылдар		Қаржыландыруды қажет етпейді

келісім-шарттық
талаптарды
орындауын
қамтамасыз ету

1.4. Шағын қалалардың Қазақ. Энер. Жел. Қаржы.
мүддесін есепке стан гети. тоқсан ланды.
алатын жер Респу. камині 2004- руды
қойнауын блика. 2006 қажет
пайдалану құқығын сының жылдар етпейді
беру рәсімін Үкіме.
жетілдіру тіне
ақпарат

1.5. Күрделі жабдықты Қазақ. Инду. Жел. Қаржы.
және жоғары бі. стан стрия. тоқсан ланды.
лікті жұмыс күшін Респу. мині, 2004- руды
қажет етпейтін, блика. облыс. 2006 қажет
шағын қалалардың сының тар жылдар етпейді
ірі кәсіпорындары Үкіме. әкім.
базасында жинақ. тіне дері
таушы бұйымдар ақпарат
мен бөлшектерді
жинау бойынша
өндірістерді
құруды немесе
көшіруді
ынталандыру

---

2. Агроөнеркәсіптік бағыттағы қалаларды дамыту

2.1. Ауыл шаруашылығы Қазақ. Ауыл. Жел. Мемле.
өндірісінің ай. стан шар. тоқсан кеттік
мақтық маманда. Респу. мині, 2004- аграрлық
нуына сәйкес ауыл блика. облыс. 2006 азық-
шаруашылық сының тар жылдар түлік
шикізатын Үкіме. әкім. бағдар.
өңдейтін және тіне дері ламасына
ауыл ақпарат және
шаруашылығына инвести.
қызмет көрсететін циялық

	кәсіпорындар кешенін орналастыруды қамтамасыз ету					жобаларға сәйкес

3. Қалаларды - өнеркәсіптік-көлік орталықтарын дамыту

3.1.	Шу қаласында бар кәсіпорындар базасында қазіргі заманғы локомотивтерді құрастыру өндірісін ұйымдастыру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Көлік комині, "Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ (келісім бойынша)	Желтоқсан 2004 жыл	2736 млн. теңге	"Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ қаражаты
3.2.	Атбасар электровоз жөндеу зауытын қайта жаңартуды жүргізу	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Көлік комині, "Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ (келісім бойынша)	Желтоқсан 2005 жыл	744,8 млн. теңге	"Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ қаражаты
3.3.	Маневр жасау тепловоздарын жөндеу жөніндегі Қазалы зауытында жылжымалы құрамды күрделі жөндеудің жаңа технологияларын енгізуді және қолданыстағы	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Көлік комині, "Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ (келі.	Желтоқсан 2005 жыл	1216 млн. теңге	"Қазақстан темір жолы" ҰК ЖАҚ қаражаты

	жабдықтарды жаңартуды қамтамасыз ету					сім бойын. ша)
	4. Рекреациялық функцияларды орындайтын қалаларды дамыту					
4.1.	Жыл бойы пай. далану есебінен болатын қарапа. йым, айтарлықтай қымбат емес, шағын демалыс және туризм объектілерін са. луды ұйымдастыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Тиісті облыс. тардың әкім. дері	Жел. тоқсан 2004-2006 жылдар	Инвес. тиция. лық жо. баларға сәйкес	Жергі. лікті бюджет. тер
4.2.	Шағын қалаларда өздерінің демалыс аймақтарын салуға мүдделі кәсіп. орындар мен ұйымдарға туризм мен демалысты дамытудың накты аудандарында құрылыс нормалары шегінде мемлекеттік зат. тай кепілдік түрінде жер тілімдерін беруді қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Тиісті облыс. тардың әкім. дері	Жел. тоқсан 2004-2006 жылдар	Қаржы. ланды. руды қажет етпейді	
4.3.	Әлеуметтік демалу мен емделуге (балалар, мүге. дектер, қарттар) арналған объекті. лерді салуды ұйымдастыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Тиісті облыс. тардың әкім. дері	Жел. тоқсан 2004-2006 жылдар	Жергі. лікті инвес. тиция. лық жоба. ларға сәйкес	Жергі. лікті бюд. жеттер

4.4.	Туризмді дамытуға ықпал ететін инфрақұрылымды құруды қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Тиісті облыс. тардың әкім. дері	Жел. тоқсан 2004-2006 жылдар	Жергі. лікті инвес. тиция. лық жоба. ларға сәйкес	Жергі. лікті бюд. жеттер

5. Қалаларды - ғылыми-экспериментальдық орталықтарды дамыту

5.1.	Қолда бар ғылыми-техникалық әлеуеттің толық пайдаланылуын қамтамасыз ету мақсатында ғылыми зерттеулер жүргізуге арналған мемлекет. тік тапсырыс жөнінде ұсыныс енгізу	Респу. блика. лық Бюджет комис. сиясына ұсыныс	Білім. мині, Индус. трия. мині, Энер. гетика. мині	2004 жыл		Қаржы. лан. дыру қажет етпейді
5.2.	Ғылыми зерттеу. лердің және елде жасалған технологиялардың нәтижелерін енгізуге және оларды жоғары зияткерлік деңгейдегі өнім. дердің дүниежү. зілік рыногына шығаруға жәрдемдесу	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Білім. мині, Индус. трия. мині, Энер. гети. камині	Жел. тоқсан 2004-2006 жылдар		Қаржы. ланды. руды қажет етпейді
5.3.	Приозерск және Степногорск қала. ларында ғылымды	Қазақ. стан Респу.	Білім. мині, Энер.	Жел. тоқсан 2004-		Қаржы. ланды. руды

	көп қажет ететін, экспортқа бағдарланған өндірістерді әзірлеуге және құруға бағытталған технопарктер құруды жеделдету	блика.сының Үкіметіне ақпарат	гети. камині	2006 жылдар	қажет етпейді	

6. Экономикасы тоқыраған шағын қалаларды дамыту

6.1	Экономикасы тоқыраған шағын қалаларды дамытудың өңірлік бағдарламаларын іске асыру	Қазақстан Республикасы Үкіметіне ақпарат	Тиісті облыстардың әкімдері	2004-2006 жылдар	Шағын қалаларды дамытудың өңірлік бағдарламаларын іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарына және өңірлік инвестициялық жобаларға сәйкес	Республикалық және жергілікті бюджеттер
6.2	Экономикасы тоқыраған шағын қалаларды дамыту және инженерлік инфрақұрылымның	Республикалық	Экономика мині	2004-2006 жылдар	750 млн. теңге	Республикалық бюджет бюджет комис.

		тиісті жұмысын қамтамасыз етуге республикалық бюджеттен облыстық бюджеттерге мақсатты трансферттер бөлу. Оның ішінде:	саясының шешімі
6.2.1.	Ақмола облысына (Державинск, Степняк қалалары)	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	30 млн. теңге 60 млн. теңге 60 млн. теңге
6.2.2	Ақтөбе облысына (Алға, Шалқар қалалары)	2004 жыл 2005 жыл 2006	30 млн. теңге 60 млн. теңге 60 млн.
6.2.3	Қарағанды облысына (Абай, Қарқаралы қалалары)	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	30 млн. теңге 60 млн. теңге 60 млн. теңге
6.2.4.	Қостанай облысына (Арқалық, Жітіқара қалалары)	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	30 млн. теңге 60 млн. теңге 60 млн. теңге
6.2.5.	Қызылорда облысына (Арал қаласы)	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	15 млн. теңге 30 млн. теңге 30 млн. теңге
6.2.6.	Маңғыстау облысына (Форт-Шевченко	2004 жыл	15 млн. теңге

	қаласы)			2005 жыл 2006 жыл	30 млн. теңге 20 млн. теңге
	7. Әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту				
7.1	Республикалық бюджеттен қаржыландыруға ұсынылатын әлеуметтік инфрақұрылымның жаңадан салынатын және қайта жаңартылатын объектілерінің тізбесін қалыптастыру	Респу. блика. лық бюджет комис. сиясы. ның шешімі	Эконо. мика. мині, облыс. тар және шағын қала. лардың әкім. дері	2004-2006 жылдар	Қаржы. ланды. руды қажет етпейді
7.2	Ескі тұрғын үйлерге күрделі жөндеу жүргізуді және авариялық тұрғын үйлерді бұзуды жүзеге асыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Облыс. тар әкім. дері	2004-2006 жылдар	Жергі. лікті бюджеттер Ескі тұрғын үйлерді күрделі жөн. деудің және авария. лық тұрғын үйлерді бұзудың 2002-2005 жж. арнал. ған өңірлік бағдар. ламала. рына

						сәйкес
7.3	22 шағын қалада осылай АТС орнына 23 цифрлық теле. фон станцияларын орнатуды жүзеге асыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Көлік. ком. мині, "Қазақ. теле. ком" ААҚ (келі. сім бойын. ша)	2004-2006 жылдар	1900 млн. теңге	"Қазақ. телеком" ААҚ қаражаты
7.4	Арал және Қазалы шағын қалаларын сумен жабдықтауды қамтитын Қызылорда облы. сындағы Арал-Сарыбұлақ топтық су құбырының құрылысын (4-кезегі) қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шармині	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	250,0 млн. теңге 350,0 млн. теңге 584,0 млн. теңге	Республикалық бюджет
7.5	Атырау облысының Жылыой ауданы Құлсары-Тұргұзба-Шоқпартоғай топтық су құбырын қайта салуды жүзеге асыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шармині	2004 жыл 2005 жыл	100,0 млн. теңге 201,08 млн. теңге	Респу. бликалық бюджет
7.6	Оңтүстік Қазақстан облысының Шардара топтық су құбырын қайта салуды жүзеге асыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шармині	2004 жыл 2005 жыл 2006 жыл	35,0 млн. теңге 177,83 млн. теңге 400,0 млн.	Респу. бликалық бюджет

т е ң г е

7.7 Аққөл қаласындағы Қазақ. Ауыл. 2004 104,66 Респу.
су құбыры жүйесін стан шар. жыл млн. бликалық
қайта салуды Респу. мині, теңге бюджет
жүзеге асыру блика. Ақмола
сының облы.
Үкіме. сының
тіне әкімі
ақпарат

7.8 Атбасар Қазақ. Ауыл. 2004 46,15 Республи.
қаласындағы стан шар. жыл млн. калық
ұңғымалық су Респу. мині, теңге бюджет
жинағышты қайта блика. Ақмола
салуды жүзеге сының облы.
асыру Үкіме. сының
тіне әкімі
ақпарат

7.9 Макинск қаласының Қазақ. Ауыл. 2004 70,00 Респу.
сумен қамтамасыз стан шар. жыл млн. бликалық
етіп тұрған Респу. мині, теңге бюджет
жүйесін қайта блика. Ақмола 2005 52,85
салуды жүзеге сының облы. жыл млн.
асыру Үкіме. сының теңге
тіне әкімі
ақпарат

7.10 Жаркент қаласының Қазақ. Ауыл. 2004 38,08 Респу.
сумен қамтамасыз стан шар. жыл млн. бликалық
ету жүйесін қайта Респу. мині, теңге бюджет
салу және салуды блика. Алматы
жүзеге асыру сының облы.
Үкіме. сының
тіне әкімі
ақпарат

7.11 Аягөз қаласының Қазақ. Ауыл. 2004 98,25 Респу.
су жинағыш стан шар. жыл млн. бликалық
құрылымы мен су Респу. мині, теңге бюджет
құбыры жүйесін блика. Шығыс
1-інші кезекте сының Қазақ.
қайта салуды Үкіме. стан

	жүзеге асыру	тіне ақпарат	облы. сының әкімі			
7.12	Қарқаралы қаласындағы екінші кезекті ішкі қалалық су құбыры жүйесінің құрылысын қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шар. мині, Қара. ған. ды облы. сының әкімі	2004 жыл	70,5 млн. теңге	Респу. бликалық бюджет
7.13	Жартас топтық су құбырын қайта салуды және оңтайландыруды жүзеге асыру, Абай қаласы мен Қарабас кентінің сумен қамтамасыз ету жүйесін оңтайландыру	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шар. мині, Қара. ған. дыа облы. сының әкімі	2004 жыл	114,78 млн. теңге	Респу. бликалық бюджет
7.14	Ерейментау қаласындағы Бөгенбай батыр атындағы қазақ мектебіне жапсырма құрылыс. тың құрылысын қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Білім. мині, Ақмола облы. сының әкімі	2004 жыл	114,23 млн. теңге	Респу. бликалық бюджет
7.15	Арал қаласының 864 орынға арналған орта мектептің құрылысын қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Ауыл. шар. мині, Қызыл. орда облы. сының әкімі	2004 жыл 2005 жыл	200,0 млн. теңге 232,51 млн. теңге	Респу. бликалық бюджет
7.16	Есіл қаласындағы	Қазақ.	Денсау.	2006	50,0	Респу.

30 төсекке стан лықмині, жыл млн. бликалық
арналған Респу. Ақмола теңге бюджет
туберкулез блика. облы.
ауруханасының сының сының
құрылысын Үкіме. әкімі
бастауды тіне
қамтамасыз ету ақпарат
7.17 Державинск Қазақ. Денсау. 2006 50,0 Респу.
қаласындағы 30 стан лықмині, жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. Ақмола теңге бюджет
туберкулез блика. облы.
ауруханасының сының сының
құрылысын Үкіме. әкімі
бастауды тіне
қамтамасыз ету ақпарат
7.18 Қандыағаш қала. Қазақ. Денсау. 2004 80,0 Респу.
сындағы 60 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез блика. Ақтөбе 2005 170,82
ауруханасының сының облы. жыл млн.
құрылысын Үкіме. сының теңге
қамтамасыз ету тіне әкімі 2006 69,18
ақпарат жыл млн.
теңге
7.19 Шалқар Қазақ. Денсау. 2004 140,0 Респу.
қаласындағы 60 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез блика. Ақтөбе 2005 220,0
ауруханасының сының облы. жыл млн.
құрылысын Үкіме. сының теңге
қамтамасыз ету тіне әкімі
ақпарат
7.20 Қаскелең Қазақ. Денсау. 2006 50,0 Респу.
қаласындағы 40 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез блика. Алматы
ауруханасының сының облы.
құрылысын Үкіме. сының
бастауды тіне әкімі

қамтамасыз ету ақпарат
7.21 Жаркент Қазақ. Денсау. 2004 50,0 Респу.
қаласындағы 60 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
перзентхана блика. Алматы 2006 320,0
үйінің құрылысын сының облы. жыл млн.
қамтамасыз ету Үкіме. сының теңге
тіне әкімі
ақпарат
7.22 Есік қаласындағы Қазақ. Денсау. 2004 50,0 Респу.
100 төсекке стан лық. жыл млн. бликалық
арналған акушер. Респу. мині, теңге бюджет
лік-гинеколо. блика. Алматы 2005 196,33
гиялық корпусын сының облы. жыл млн.
қайта салу. Үкіме. сының теңге
тіне әкімі
ақпарат
7.23 Шахтинск Қазақ. Денсау. 2006 100,0 Респу.
қаласындағы 80 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез ауру. блика. Қара.
ханасының құры. сының ғанды
лысын бастауды Үкіме. облы.
қамтамасыз ету тіне сының
ақпарат әкімі
7.24 Приозерск қала. Қазақ. Денсау. 2006 50,0 Респу.
сындағы 30 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез блика. Қара.
ауруханасының сының ғанды
құрылысын Үкіме. облы.
бастауды тіне сының
қамтамасыз ету ақпарат әкімі
7.25 Қарқаралы Қазақ. Денсау. 2004 120,0 Респу.
қаласындағы 100 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
аурухананың блика. Қара. 2005 240,0
құрылысын сының ғанды жыл млн.
қамтамасыз ету Үкіме. облы. теңге

тіне сының 2006 298,74
ақпарат әкімі жыл млн.
т е ң г е
7.26 Арал қаласындағы Қазақ. Денсау. 2004 100 Респу.
100 төсекке стан лық. жыл млн. бликалық
арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулез блика. Қызыл. 2006 165,16
диспансерінің сының орда жыл млн.
құрылысын Үкіме. облы. теңге
қамтамасыз ету тіне сының
ақпарат әкімі
7.27 Булаево Қазақ. Денсау. 2006 97,87 Респу.
қаласындағы 50 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
туберкулезге блика. Сол.
қарсы диспансер сының түстік
мен 90 адам Үкіме. Қазақ.
қабылдайтын тіне стан
емханасының ақпарат облы.
құрылысын сының
бастауды әкімі
қамтамасыз ету
7.28 Жетісай Қазақ. Денсау. 2004 286,32 Респу.
қаласындағы 150 стан лық. жыл млн. бликалық
төсекке арналған Респу. мині, теңге бюджет
орталық аудандық блика. Оңтүс.
аурухананың сының тік
құрылысын Үкіме. Қазақ.
аяқтауды тіне стан
қамтамасыз ету ақпарат облы.
с ы н ы ң
ә к і м і
7.29 Шортанды Қазақ. Спорт. 2005 37,17 Респу.
қаласындағы шаңғы стан агент. жыл млн. бликалық
базасының Респу. тігі, теңге бюджет
құрылысын блика. Ақмола 2006 892,11
қамтамасыз ету сының облы. жыл млн.
Үкіме. сының теңге
тіне әкімі

а қ п а р а т

---

8. Кадр әлеуетін толықтыру

8.1. Жұмысқа орналасу Қазақ. Еңбек. 2004 Қаржылан.
мүмкіндіктері стан мині, жыл дыруды
туралы халықты Респу. облыс. тоқсан қажет
бұқаралық ақпарат блика. тар мен сайын етпейді
құралдары арқылы сының шағын
уақтылы хабардар Үкіме. қала.
етіп отыру үшін тіне лардың
мамандықтар ақпарат әкім.
бойынша жұмыс дері
күшіне сұраным
туралы
Республикалық
дерекқордың бос
орындар банкін
ұдайы толықтырып
отыру

8.2 Шағын қалалардың Қазақ. Облыс. Жел. Жергі. Жергі.
еңбек рыногында стан тар тоқсан лікті лікті
талап етілетін Респу. әкім. 2004- бюджет. бюджет.
мамандықтар блика. дері 2006 терден тер
бойынша сының жылдар жыл
жұмысшыларды Үкіме. сайын
даярлау үшін тіне бөлі.
кәсіптік-техника. ақпарат нетін
лық мектептер ашу қаражат
шегінде

8.3 Түрлі санаттағы Қазақ. Облыс. Жел. Жергі. Жергі.
босайтын қызмет. стан тар тоқсан лікті лікті
керлерге кәсіби Респу. әкім. 2004- бюджет. бюджет.
консультация блика. дері 2006 терден тер
беруді және сының жылдар жыл
оларды қайта Үкіме. сайын
оқытуды тіне бөлі.
ұйымдастыру ақпарат нетін
қаражат

шегінде

8.4	Жергілікті атқарушы органдардың шақыруы бойынша келетін білім, денсаулық сақтау және мәдениет саласындағы мамандарға қызметтік тұрғын үйлер және заңнамаға сәйкес жеке тұрғын үй құрылысы үшін жеңілдікті шарттармен телімдер беру	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Облыстар әкімдері	2004-2006 жылдар	Қаржыландыруды қажет етпейді

9. Қоршаған ортаны қорғау

9.1.	Өнеркәсіптік техникалық-технологиялық жаңартудың жобалық ұсыныстарын экологиялық және санитарлық-эпидемиологиялық сараптамадан міндетті түрде өткізуді, өнеркәсіп орындарының экологиялық таза өнімдер өндіруге, ресурс үнемдейтін қалдықсыз	Қазақстан Республикасының Үкіметіне ақпарат	Облыстар әкімдері, Қоршағанортамині, Денсаулықмині	Желтоқсан 2004-2006 жылдар	Мемлекеттік бюджеттен қаржыландыруды қажет етпейді

технологияларға
көшуін
қамтамасыз ету

9.2 Өнеркәсіптік Қазақ. Облыс. Жел. Қаржы.
бағыттағы шағын стан тар тоқсан ландыруды
қалалардағы Респу. әкім. 2004- қажет
қоршаған ортаға блика. дері, 2006 етпейді
тұрақты сының Корша. жылдар
экологиялық мони. Үкіме. ғанор.
торинг жүргізуді тіне тамині,
қамтамасыз ету ақпарат Денсау.
лықмині

9.3. Беталды төгілген Қазақ. Облыс. Жел. Қаржы.
күресіндерді жою стан тар тоқсан ланды.
және қатты Респу. әкім. 2004- руды
тұрмыстық блика. дері 2006 қажет
қалдықтардың сының жылдар етпейді
тұрпатты Үкіме.
полигондарын тіне
ұйымдастыру ақпарат
жөнінде шаралар
қабылдау

9.4 Кен өндіру Қазақ. Энер. Жел. Қаржы.
кәсіпорындарының стан гетика. тоқсан ланды.
үйінділері мен Респу. мині, 2004- руды
қалдық сақтау блика. облыс. 2006 қажет
қоймаларының сының тар жылдар етпейді
үлкен көлемін жою Үкіме. әкім.
мәселелерін шешу тіне дері
жөніндегі ақпарат
шараларды іске
асыру

---

10. Шағын қалаларды қолдаудың экономикалық және қаржылық тетіктерін жетілдіру

10.1. Жергілікті Қазақ. Эконо. 2004 Қаржы.
бюджетті атқару стан мика. жыл ланды.
барысында Респу. мині руды

	секвестрлеуге жатпайтын бюджеттік бағдарламалар бойынша олардың шығыстарын қаржыландыруға көшу жолымен шағын қалаларды сметалық қаржыландыру тетігін жетілдіру	бликасы Бюджет кодексінің және "Жергілікті мемлекеттік басқару туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" Заңының жобалары				қажет етпейді
10.2.	Шағын қалалар мен шағын кәсіпкерлікті дамытудың инвестициялық жобаларына кредит беру үшін Республикалық бюджеттен "Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры" ЖАҚ жарғылық қорына	Республикалық бюджет комиссиясының шешімі	Экономика министрлігі	2004 жыл 2005 жыл	750 млн. теңге 750 млн. теңге	Республикалық бюджет

	толықтыруға қаражат бөлу					
10.3.	Шағын қалаларда инвестициялық жобалар қоры басымды кредит беруді көздейтін 2003-2005 жылдарға арналған "Шағын кәсіпкер. лікті дамыту қоры" ЖАҚ Кредит саясаты туралы меморандумға өзгерістер енгізсін	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіметі қаулы. сының жобасы	Эконо. мика. мині	1 тоқсан 2004 жыл	Қаржы. ландыру қажет етіл. мейді	Респу. бликалық бюджет
10.4.	Шағын қалаларда инвестициялық жобалардың қаржыландырылуын қамтамасыз ету	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіме. тіне ақпарат	Индус. трия. мині	2004 жыл 2005 жыл	750 млн. теңге 750 млн. теңге	"Шағын кәсіп. керлікті дамыту қоры" ЖАҚ
10.5.	Инженерлік инфрақұрылымның тиісті жұмыс істеуін және шағын қалалардың экономикасын дамыту бойынша инвестициялық жобаларды іске асыруына қатысуын дамытуға және қамтамасыз етуге республикалық бюджеттен облыстық	Қазақ. стан Респу. блика. сының Үкіметі қаулы. сының жобасы	Эконо. мика. мині	2004 жыл	150 млн. теңге	

бюджеттерге қаржы қаражатын бөлуді қамтамасыз етсін. Оның ішінде:

10.5.1	Алматы облысының	50 млн. теңге
10.5.2	Шығыс Қазақстан облысының	50 млн. теңге
10.5.3	Қызылорда облысының	50 млн. теңге

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК